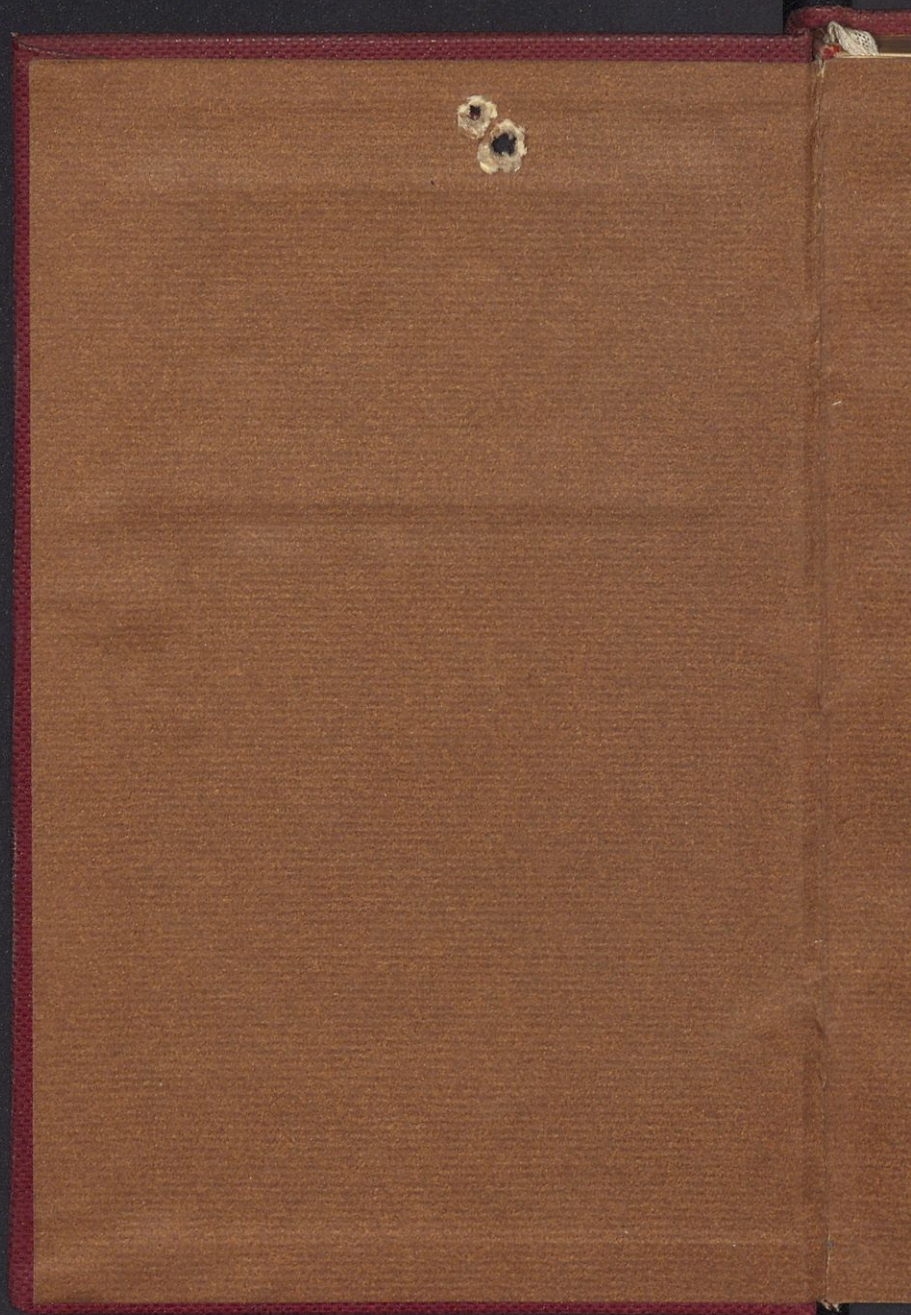

ROMA

SILVIN SARDENKO.

ROMA

№ POEZIJE №

SILVIN SARDENKO

: 1906 :

Kar Urhovec

ZALOŽILA

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI

TISKALA

KATOLIŠKA TISKARNA V LJUBLJANI

GS 6 707906

~~37.715~~

VII - E - c

030015180

Alme Sol, curru nitido diem, qui
Promis et celas, aliusque et idem
Nasceris; possis nihil urbe Roma
Visere maius.

Horacius. —

Almeida, Carlos
Pinto, et al.
Nº 10000
V. 10000

10000

To so rože tuje.
Niso tiste rože mlade,
ki jih včasih je z livade
Muza moja trgala.

To so deca tuja.
Niso tista, ki je včasi
romala po tihi vasi
kot kolednik sveto noč.

Tega pa je krivo
južno solnce prebogato,
ko lepoto siplje zlato
v silno morje na večer.

Kaj na bregu koča
ribičeva more borna,
da se sveti zlatozorna,
kakor da je ribič kralj? ...

Sedaj te vidim!

Ti jasna Roma, zlato moje mesto!
Ko Mozes po izvoljeni deželi
po tebi dnevi moji hrepeneli,
noči o tebi sanjale so često.

Sedaj te vidim — krasno kot nevesto,
ko v zalem vozu v novi dom se seli
in ž njo bogastvo — ž njo gre venec beli —
vsa radovednost vre iz koč na cesto.

A naj poklekнем. Bodi kamorkoli..
Saj sveta vsa je zemlja naokoli.
Ti blagoslovi me! O, da! — že čutim —

Kot Simeon bi pel iz duše cele:
sedaj zaprite se oči vesele
nad dnevom mojim z blagorom obsutim.

Magnificat.

Nebeški dan! Srebrni žarki
od rajskih rok so tkani —
Potrkal je na črno prst
s kristalnim prstom: Vstani!
Tvoj ženin čaka hrepeneč...

In vstala je
iz tristoletnih ječ —
iz tesnih katakomb
božanska hči.

S ponosom kerubinskim
stopila vrh zelenih trat,
s pogledom serafinskim
pogledala je prvikrat
v očetovsko nebo:
kako je lep njegov odsev!

Na grudi si je stisnila
mladiko palmovo,
zapela glasen slavospev
z besedo psalmovo:
Magnificat! Magnificat!

In zarajal duh je moj . . .

Zarajal duh je moj
in misli zakipele;
Gospodove so roke
me blažene objele.

In kakor čista rosa
čez grudo sili velo
do nežnih korenin —
Njegova jasna Milost
pridihala je k meni
do zemeljskih temin.

In kakor čuva solnce
nad zrnem zasejanim
v ledeno zimsko prst;
nad mojim je življenjem
pod rušo zakopanim
prezvesto čuval On.

In kakor nekdam Petra
iz ječe mamertinske,
izvodil On je mene
iz teme sirotinske
v kraljestvo solnčnih dni.

Ozrl se je v nizkost . . .

Na ribičevem čolnu
moj rodni dom je stal.
Nihče ga ni poznal
kot vali razdivjani.
In ribič vel in star
edini bil je moj krmar.

In ko sem krila svoja
hotela razprostreti
in božji blagoslov
po širnem nesti sveti —
zagrebli so me vali.

In kakor grlica
po skalnatih pečinah
zakrivala sem se
po zemeljskih globinah.

In On se je ozrl
na nizkost dekle svoje:
Poglejte! Odsihmal
poslednji me bo rod
človeški blagroval.

Velike reči mi je storil . . .

Vse mesto vre naproti
in zgrinja mi na poti
z vihtečimi rokami
mladike palmove.

Mir bodi z vami!

In glej! po tej besedi
obrazi prej so blede
kot iskra zažareli.

Hozana! Ti — Hozana!
Nevesta z Libanona!

Nad mano plava himna
od katakomb —
do Kapitola
in cesar sam
hiti s prestola,
s poljubom se dotakne
mi prstana poročnega.

A jaz jih blagoslavljam
v imenu Vsemogočnega
in Najsvetejšega.

Usmiljenost Njegova spremlja . . .

In kakor mavrica
na nebu Noetovem
oznanjam božji mir
v življenju novem.

In spet odhajajo
z otožnega neba
oblaki gromoviti;
in zopet vstajajo
iz skaljenih vodâ
ljubezni božje holmi.

Na zeleneče trate
prihaja bedni svet
in poln zadivljenja
nebeški trga cvet
Usmiljenja.

In kvišku dviga moja
daritev se iskrena,
za vse, ki se boje
Njegovega imena.

In moč je rokam mojim dal . .

In moč je rokam mojim dal
gigantsko kakor Samsonu,
in Salomonu take ni
modrosti v duhu vžgal.
In kralja Davida
mazilil Samuel,
a mene On je sam.

In moči moji ni
Jeruzalem verjel,
ni hotel Izrael
modrosti moji
odpreti vrat —
In cedra Libanonska
zrohnela je v prepad.

Odtrgani so listi
razpršeni, prodani
vihariju na poljani.
Podi jih, kamor hoče,
visoko v sinji zrak,
samo da jih globoče
zavrže zopet v prah.

A jaz stojim kot skala.

Mogočne je pahnil s prestola . . .

Edina jaz od Njega
maziljena Kraljica
zasedla sem prestol.
Oltarji vsi so moji,
vsi tempelni so moji
in moj je Kapitol.

In kakor kukavice
skotene v gnezdu tujem
zbežala truma črna
bogov je in boginj.
Kraljestvo njih razbito
kot se korintska vaza
z akantovimi listi
razbije v broj črepinj.

A mene On je dvignil.
Na Jutrovem sem vstala
skrivnosten Solnčni Vzhod
in vzrasla v jasno Solnce
vseh sreč in vseh lepot.

Lačne je nasitil . . .

Na holmih mojih — vode
pritekle so srebrne
in kakor žejne srne
prihajajo sirote
hladilni balzam pit.

Pod nebom pada mojim
oživljajoča mana
in vsa zaničevana
izstradana krdela
hite se je navžit.

A mnogi — — —

Kakor Izrael
ob vodah babilonskih,
obupni, gladni, strti
in v tožbah milijonskih
žele si spet nazaj
dežele kanaanske.

Njih duše mrtve, prazne
pustinje so kampanske,
kjer solnčni žar ne greje več,
samo še žge,
in rožni cvet ne klije več,
samo še mre.

Vzprejel si sina Izraela.

In ko bi materi
do sina svojega
ljubezen ovenela —
a pózabiti On
ni mogel Izraela.

Med Sábo in med njim,
med nebom in nižino
kot deblo životvorno
med nizko korenino
in med visoko krono
postavil dom je moj.

In hlad iz rosnih tal
po deblu pôlje
do kronanih vrhov —
Molitev vernih src
po meni vstaja
pred zlati tron Njegov.

Toplota z visočin
po deblu diha
do hladnih korenin —
Z dobrotnega neba
po meni milost plava
do strtega srca.

Kakor je govoril očetom našim . . .

Pomnožil rod bo moj
ko zvezde vrh neba,
ko pesek dnu morja.
In slednjo mojo pot
obsipal z blagoslovom
in vse pod enim krovom
v en sam zedinil rod.
Sovražnike bo pahnil
pod vznožje mojih nog.

Kraljevi Palatin
osamljeno strmi
iz nemih razvalin.
In kje so njega kralji?
Zakriti v davni dalji,
kjer ni vrnitve več.

A k meni milijoni
iz vseh rodov
in vseh svetov
prihajajo — — —

Nemara kdo
odpade — kot pero
iz orlovih mogočnih kril,
ko plava zmagujočih sil
visoko pod nebo — — —

Večerne gloriole.

In ko se nagne dan,
kakor gloriola
za holmom vatikanskim
pokojen obvisi.

Oblaki kakor kresi
v junijevi noči
po horicontu daleč
zaplamene.

Platane — silhuete
strmijo nezganljivo,
kot roke bi proseče
raztegal kdo.

Nebo se bliža ... bliža.
In ko bi vse molčalo,
nemara bi se lahen
zaslišal rajski spev?

Kampanja se žari.

Kampanja se žari
ko svetla žarnica,
najzlaše barve v njo
izliva stvarnica.

A jaz bi rad postal
oblak srebrnotkan:
odjadral daleč tja,
kjer tone božji dan.

Kako je tam lepo,
na pragu večnih mej;
še dan — umirajoč
je lepši nego prej.

V palmovi senci.

Zavisti bledih pol,
zlovoljnih pol prevar —
in to je celi svet.
Le stvarstvo plemenito
tako je milostivo,
iz duše vsem odkrito.

Ko pred očetom dete
pred njim je slednja stvar.

Nikoli ni še solnce
dejalo mi nemilo:
Ne bom ti več sijalo!
Veleli niso viri:
Naj več ti žejnih usten,
naš balzam ne pomiri!
In drevje ni še reklo:
Ne bom te več hladilo!

Visoko v oknu . . .

Za palmovim se gozdom
pokojna noč zakriva
in gleda, diha, čuje:
Li vse že mesto sniva?
Na Petrovem še trgu
kramljata dve fontani
ko vili dve ponočni
v srebrnem pajčolani.
In obelisk med njima
posluša polzačuden;
povedal rad bi nekaj —
a on je star in truden.

In noč visoko v oknu
zazrla luč je belo:
Le Oče se premišlja
veliko sveto delo.
A sladko spe otroci —
in kadar bodo vstali,
na rame breme novo
Očetu bodo dali . . .

Kako je prstan oster
in težka ta tiara!
Če v slavi nima sestre,
pa v boli nima para.

Pod zelenim baldahinom.

Pod zelenim baldahinom
palmovim
godba svira — in odmeva
v jasni Rim.

Kakor blisk je včasih drzen
šumni spev,
včasih lahen kakor pesem
nežnih dev.

In gospoda se v kočijah
shajajo,
čari vsi jim iz akordov
vstajajo.

Svetle sobe, svilna krila,
bujni ples;
prožni pari, srca vroča
kakor kres.

Razcvetele polne rože —
rahel dih! —
pa se naglo cvet za cvetom
vsuje z njih.

A v zelenem baldahinu
v beli dan,
poje pevec zlatokljuni
neugnan.

Jaz poslušam nedosežni
zvonki glas —
in razgrinja se pred mano
rodna vas:

Bistri viri, senčni gozdi,
poljski mak,
zdrava lica, čvrsta pesem,
pozni mrak.

Tihe sanje in stopinje,
glas tresoč;
rožna greda, brhek nagelj,
jasna noč.

Kak te ljubim srčnovneti
kosov glas,
kak te ljubim, draga moja
rodna vas!

Fra Angelico.

Pred njim je dihala smrt.
Ob njem umetnost nebeška
slonela tihoihteč
kot da bi morala ž njim
zapreti lepe oči —
na vekomaj.

A njemu blažen je smeh
na velih ustnih igral.
Kako bi plakati mogel,
umetnik večne ljubezni?
Vse, kar je mislil in sanjal
s čarobnim kistom je svojim
odetim v toplo molitev
v mogočno himno prelil.

Nikoli disharmonije
ni bilo v duši meniški,
nikoli v angeljskih slikah.
Kako da ne bi sedaj
pokojno bilo srce?

In kakor da bi oživali
vsi angeli, ki jih je slikal:
Pred njim so se zbirali v trumah,
ubirali harfe nebeške

in svirali v divnih fanfarah,
udarjali cimbale zvonke
in brenkali gosli kipeče.

In on je vneto poslušal,
poslušal, tiho zasnival.

Torquato Tasso.

Tvoj hrast in tvoj Janikulus
oba stojita še,
in delo tvoje in tvoj duh
oba živita še.

O tebi ljudstvo govori,
kot da si še pri njem;
da menda zлагаš epilog
za svoj Jeruzalem.

Pri svetem tam Onofriju
tvoj mirni dom stoji,
le bratje v koru molijo —
drugače vse molči.

In včasih verni romarji
se tja napotijo,
nalahno mimo stopajo,
da te ne motijo.

A vidijo, da tiho spiš —
in epilog končan;
počasi spet odhajajo:
Le sanjaj sladek san!

Iz časov preminulih.

Iz časov preminulih
napol pozabljenih
prisanjale so k meni
prelestne moje sanje.
In gledale so vame
in jaz sem gledal vanje.

Umele niso mene —
in tudi jaz ne njih.

Kot one meni tuje,
jaz tuj se njim sem zdel.
Prelestne sanje moje,
le eno prašam vas:
Li meni ve — li jaz
odtujil sem se vam,
da več vam ne verjamem
kot sem nekdaj verjel?

Ob Rafaelovem kipu.

Kamelije dehte sladkó.
Na Pincio plava mlada Vesna
in širijo se srca tesna
ko rože, kadar razcveto.

Med pinijami Rafael
z umetnim kistom in paletó,
kot da bi hotel mesto sveto
naslikati na kamen bel.

To bil bi krasen umotvor:
Če bi naslikal Romo Almo,
ko skozi vatikansko palmo
pogleda vanjo zadnji zor.

Krvavo rdeč je diadem
in obla mehka in velika
kot glava Janeza krstnika
na krožniku Herodovem.

Ko ta bi marmor oživel
in s kistom svojim čarodejnim
očem lepote mojim žejnim
ta dražestni prizor otel!

Šel bi v kampanjo.

Šel bi v kampanjo
z radostno sanjo,
kadar umiral
trudni bi dan.

Širno okrožje
stvarnice božje
komaj se drzne
sopsti nad njim.

Videl bi hipe,
slišal utripe,
kolikrat dihne,
preden zaspi.

K njemu bi stopil
in ga pokropil
z roso kristalovo:
Sanjaj sladko! —

Talizman.

Moj Rim — moj mir!
Ti Betlehem si moj
in moj Jeruzalem
in vrt Getzemani,
kjer pil sem tolažilo
iz keliha umetnosti,
A Golgota mi boš tedaj,
ko moral bom od tebe —
nazaj . . . nazaj . . .

Oltarji ljubezni.

Bazilike jasne, mogočne
in glasni kristalni domovi;
kampanja sanjava, tihotna,
in palmovi temni vrtovi;
meniška selišča samotna
in živosrebrne fontane:
kaj niso to sami oltarji
velike ljubezni neznane?

In duša v oltarjih trepeče;
a drug je ne more umeti
kot oni, ki v srcu sorodna
skrivnostna ljubezen mu sveti.

Virgo praedicanda.

In kamor pridem,
oko povsod Jo vidi:

Na mozaikih,
na mramornatem zidi.

Na knežjih grbih,
v zaduhlem bornem kotu,
na jasnih stebrih
in ob pozabnem potu.

V mogočnih cerkvah,
iz trstja zviti koči,
v oltarjih zlatih
in v steni samujoči.

Ni skale skoraj
in trama ni lesenega,
ki ne bi nosil
Imena Njenega.

Nikodem.

V jasnem dnevu skriva svetu
vero svojo plah in nem;
v tihih mrakov plašč zakrit
pride v cerkev — Nikodem.

Ustnice, ki so podnevu
poljubile kdovekaj,
beli kip Brezmadežne
poljubujejo sedaj.

Misli, ki so se podnevu
izgubile kdovekam,
zopet so se zbrale vse,
prihitele v božji hram.

Ali Ona ne zavrže
ne poljuba, misli ne:
Ona ve, da je zavetje
za nesrečne duše vse.

Santa Agnese.

Kako skrivnostno kvišku sili
gomila ta porfirska,
ko bila v njej bi zakopana
ljubeča pesem lirska:

Jaz ljubim Njega —
Najvišji grb kraljevi
žari v Njegovi kroni,
ob tronu v častni straži
so knežji milijoni.

Jaz ljubim Njega —
Vse: solnce, mesec, zvezde
pred Njim ko žarki sivi;
en dih iz ust Njegovih —
in mrtvi spet so živi.

Jaz ljubim Njega —
Nevesti prstan vere
na prst deviški dene,
z ljubeznijo neskončno
na veke ž njo se sklene.

Santa Cecilia.

Le mirno spi, Cecilija!
Saj nisem divji jaz Almahi,
le verzi moji tihi, plahi
ko mistična vigilija
nad grobom tvojim dihajo.

Pa se ne boj za lilijo!
Saj nisem jaz Valerijan,
da vzel bi cvet srebrnotkan.
Kako se meni smilijo
vse lilije pohojene.

Samó poljubil bi jo rad.
In z duhom tvojim prenapojen
odšel bi blažen in pokojen
v oskrunjen svet naznanjevat:
Kako je lep prečisti rod! . . .

Na grobu sv. Alojzija.

Kadar stopim v cerkev tvojo
pred lazurni sarkofag
in poklekнем s toplim srcem
na visoki prag:

Duša se mi spet pomlaja
jasnobela kakor sneg,
po livadah hodi cvetnih
kakor v davnih dneh.

Odnekod večerni Ave
nosi veter brzolet,
vsaka bilka vrat uklone,
glavo slednji cvet.

In iz rožnih čaš kresnice
tiho se porajajo,
kakor da iz src nedolžnih
misli vstajajo.

Izpred praga name mati
z vso ljubeznijo strmi:
Dokler si še rajskočisto,
dete, dej — umri!

Velikonočno jutro.

Na palmovem sem holmu stal.
In šla je mimo lepa sanja:
Pred mano kakor grob odprt
razgrinjala se je Kampanja.
V akacijah je pajčolan
razpredla zarja svilnotkan,
kod da se kdo je iz tančic
izmotal, stopil v beli dan.

In kakor da bi videl Njega
iz groba vstalega,
v sijajno belem oblačilu
nebeško zalega.
V nebo je glava segala,
in roka se raztegala
od vzhoda daleč na zahod —
in božji mir je spal povsod.

In žarno solnce kot srce
gorelo z ognjem je krvavim.
Tam spodaj pa so šli ljudje
z veselim licem rožnozdravim.
Strmeli gori so v srce,
kot da bi v davni zrlí raj . . .

Kandida.

Kak si lepa,
ti nedolžnost mladih let!
Rajsko dete,
tvoj pogled je čist in svet:
kakor angel
v beli marmor izklesan
verno gleda
v tabernakel noč in dan.

Kak si sladka,
kakor pesem z rodni tal,
ki jo poje
potnik sredi tujih dalj.
Kak si jasna
kakor v temi zlat sijaj,
komur vgasneš —
ne prisiješ več nazaj.

Legenda.

Na nebu
oblaka zlata dva —
poslavljala sta se
v Gospodu brata dva.

In Peter:
Jaz pojdem gori v Rim.
Nemara zadnjikrat.
A jaz se radostim.

Še Linu
ta ključa nesem dva;
sam pohitim za Njim —
do križa — do neba.

In ti? Posoda
po Njem izvoljena —
saj mora biti že
od muk napolnjena.

A Pavel: —
Ne! Ni še zvrhana,
in ni še bridka ost
trpljenja skrhana.

Še pišem bratom
poslednje pismo to,
kar v solzah pisal sem,
potrdil bi s krvjo.

V ljubezni, veri . . .
povsod sem brat bil tvoj,
naj tudi sladka smrt
zedini me s teboj!

In še en: Ave! Salve!
A našla sta se spet
na oni poti tam,
ki vodi v lepši svet. —

Tre Fontane.

Ta sveti hram
s studenci tremi
in kletka ta
s kanarci vsemi.
Ta glavna pot
s čistoto svojo,
ta temni vrt
s krasoto svojo.
Ta tihi dom
in nema kripta,
ta sladki sok
od evkalipta.
Kot da sem vse
že davno videl . . .
Kot bi se spet
z mladostjo snidel.

Pesem rimske dece.

Še vedno angeli po svetu
med nami hodijo nevidno.
Nemara dnevi so glasnejši,
noči so menda globokejše,
da jih preslišimo podnevi,
da jih presanjamo ponoči.

In vendar angeli po svetu
še vedno hodijo med nami.
Kako bi roke se na večer
od sebe same nam sklenile,
da ne bi sklepali jih oni?
Kako bi nam oči detinske
tako nedolžno blesketale,
da niso zanetili oni
plamenov v njih žarečih svojih?

Zjasnilo se je temno dno.

S temnim srcem
šel je v cerkev temno,
le z oltarja
sevala je slika:
»Mati Milosti.«

Nad svetilko
trepetal je plamen,
kakor vanj bi
misel se zapletla
in ne zna naprej.

In pokleknil
mož je s temnim srcem.
Morda prvič,
kar mladost je rekla:
z Bogom, dragi moj!

Danes Ona
kliče mu z oltarja:
Ave! Ave!
Jaz pomlad sem nova,
ti moj novi cvet.

Tudi v brezno
izgubi se včasih
solnčni žarek.
Vir šumi srebrno
tudi v temnem dnu.

V katedrali Marije Snežnice.

Med nama se je nekaj vnelo —
odkar sem, Sveta, te spoznal,
srce je moje osamelo,
če ne bi spet te obiskal.

Nemara misli moje žejne
po miru tvojem hrepene?
Nemara pesmi blagodejne
očarale so mi srce.

Jaz moram zopet k tebi v goste:
in ko poklekнем v tiho klop,
razkrilijo se misli proste
ko pod višavo bel golob.

Zapoje v duši harmonija,
da vidiš, mati, me tedaj:
ko mati mladega Tobija
zarajala bi glasen raj.

Veliki petek.

Po nebu razprostrle
zavesе so se črne,
le tamkaj na obzorju
ožarjen pas se sveti
kot da bi bile s srebrom
obrobljene zavesе.

Še jasni Vatikan
in svetla katedrala
ne sije kakor včasih,
kot da bi v pajčolan
zavito bilo vse.

In zvon molči.
Kako bi mogel peti,
ko vse je stvarstvo mirno,
kot da pribito bilo
z Gospodom bi na križ.

A v cerkvi svečenik
odgrinja temen prt
od rešnega lesa . . .
In duše hrepeneče
poklekajo in ustne
trepečejo v poljub.

Tam zunaj pred svetiščem
po tlaku se bazaltnem
pehajo ljudske trume
in dirjajo kolesa
nemirno svojo pot.

Kako hite,
kot bi hoteli srečo
zajeti še nocoj.
A Njega —
na križu krvavečem
pozablja šumni svet.

Iz katedrale včasih
priplavajo na trg
glasovi pritajeni
otožno vzdihujoči:
Kaj sem ti storil, ljudstvo,
in s čim sem te razžalil?

A svet hrumi naprej . . .

Večnemu.

Vem, da Ti si blizu mene,
bliže nego sam sem sebi:
Pričujočnost Tvoja v meni,
ali duša moja v Tebi.

Kamor dahne Milost jasna,
tja se misel vdana sklone.
Ako žarek svoj odtegneš —
duša v temno noč zatone,

Vsa bridkost in vsa prevara
več ne moti mi pokoja;
kar je Tvoja — moja volja,
kar je moja — volja Tvoja,

Naj si tuj sem svetu vsemu!
Naj zaide zadnja zarja!
Srečna moja je molitev,
da s Teboj se pogovarja.

Wiederholte sich immer und immer

Das Wort: "Vergeltung"

Wie ein Echo in der Nacht

Wenn du bist, bist du nicht

Dieß mag sein, sein sollt

Prüfung ist die Wahrheit

Ich danke dir, du bist

Einmal, dann, dann, dann

Es ist die Wahrheit, die

Als ein Blick auf die Welt

Daß in der Welt, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Von dir, die, die, die

Kameni govore.

Камени говора.

1881

Višji prihaja . . .

Nebo je zažarelo,
oblaki so se vneli
in kakor v kamnolomu
viharji zahrumeli —
In bil je velik strah.

V svetišču čiste Veste
ugasnil ogenj sveti,
poslednja je Vestalka
z golobjimi trepeti
obraz zakrila plah.

In Jupiter je vprašal:
Kaj nismo mi bogovi
nesmrtni, nerazrušni?
Nad našimi domovi
li še je višji Bog?

Na Kapitolu tempel
razpal je s hruščem groznim,
le par ostalo stebrov
rodovom še je poznim.
Vse mrtvo kroginkrog.

Palatin.

Kadar dremlje v tihi noči
orlov holmec — Palatin,
vlačijo se dolge sence
mimo nemih razvalin.

Kakor da bi zli duhovi
vračali se iz grobov
v davno mesto veličastva
slavnih kraljev in bogov.

Vsako steno še poznajo,
mozaik in marmor vsak.
Ali vse je razdejano,
le »Nimpheum« še je tak.

Žrtvenik je ves okrušen,
beli vrč na pol razbit;
včasih zrl je kri škrlatno,
danes čisti rosni svit.

Venerini so domovi
kakor groblja smrtnih glav;
cvet noben jim noče cvesti
in dehteti jim vonjav.

Kjer lokava Agripina
zastrupljeni sladki med
Klavdiju je v čašo vlila —
ondi raste trnjev cvet.

Kjer Apolo — pevec rajal
v krogu Muz je divni raj,
slavčeva se pesem včasih
oglasi ko skrit smehljaj.

In sanjave dolge sence
žalostno se vijejo,
kakor megle v breznu črnem
v grob se zopet skrijejo.

Forum Romanum.

Forum Romanum
v luninem soju
sanja nevzdramen
v davnem pokoju.

Kamen pri kamnu,
skala pri skali:
ko na gomilah
kipi razpali.

Steber za stebrom
iz mesečine
gleda ko strašen
list zgodovine.

Drugega nisem
mogel prebrati
kot elegijo:
Tempi passati!

Kolosej.

Kako je tihovdan
premagani titan.
In vendar potnik pozen
pred njim še trepeta —
in vendar še je grozen:
Kot pokončana zver
z odprtim žrelom zeva,
a ni ga več nikjer
usmiljenega dneva,
da bi ga dvignil spet.

Le včasih hipoma,
ko sine mesec vanj,
spet zaživi tiran.
In od rumenih sevov
mu okna zažare
kot krvižejnih levov
oči — grozeče smrt.

In odnekod zakrikne
ponočni rezek krik:
nemara smeh Neronov?
nemara sovin vik?
Ob meji se mecesen
zatrese nem in plah,
od starih skal razpada
počasi prah na prah.

Z neba pa gledajo
blesteči tisoči
in svet je njih sijaj,
kod da so tisoči
taisti, ki so tod
umirali nekdam.

Prah v areni šepeta.

Postoj!
Ne hodi preko mene,
odkrij se pred menoj,
potnik moj!

Jaz? Pred teboj?
Neznatni prah!

Da — prah!
Že zabil si Nerona
in igre njega divje?
Ko pred ledenim dihom
z dreves sneženo ivje
pred njim so padale
nedolžne žrtve,
ki jih je porodila
ljubezen čarodejna,
in krvožejna
morila strast.

Postal sem ves zavzet.
Ne več naprej!
Ta kraj je svet!

Lateranov obelisk.

Daleč dviga se v zrak
velikan kamenit,
kakor tožen spomin
bled objema ga svit.

In oblakov nad njim
bela čreda hiti,
kamor hoče pastir,
kamor veter veli.

Lastavica na njem
laskav poje pozdrav,
vesna diha poljub
iz najslajših vonjav.

Zarja — jutranja hči
hodi k njemu v obisk —
a za vso je ljubav
nem in tih obelisk.

Kdor je videl — kot on
tisočkratno pomlad,
ne omami ga čar,
ne premoti škrlat.

Via Appia.

Kraljica cest
in potov vseh!
Nekdaj vihar na reka,
ki pleni so po njej se dragi
valili kot valovi;
in zmage so po njej šumele
kot ladje jader ponositih;
in šli pogrebi so krvavi
podjarmljenih kraljestev tujih.

Kraljica cest — nekdam!
A zdaj? Usehla struga
ko steza zapuščena
v posekanih gozdovih.
In kakor trhli hlodi
leže grobovi razmetani.
Na koncu pa stoji
edini blag spomin:
kapelica: Quo vadis?

In kakor ti, kraljica cest,
življenja našega je pot:
vsa polna zakopanih zmag,
vsa polna plenov in prevar,
vsa polna vzdihov in pokopov.
Na koncu praša smrt: Quo vadis?

Sinagoga.

Tisto noč po Veliki soboti
prebudila se je Sinagoga
iz morečih, polresničnih sanj.

Stala je ob Tiberi prsteni
zapuščena — kakor piramida
prinešena z daljnega Egipta;
Morebiti kdo se ji začudi,
ali vzljubi? vzljubi je nihče.

V mesečini se ji je blestelo
z jeklom svetlim okovano teme
kakor starki sivolasa glava.

Kroginkrog je spalo mesto celo,
Božji mir je zibal v snu ga toplem.
Ona pa je zmučena strmela
v nepokojne tiberske valove,
ali mnogo bolj so še nemirne
misli bile Sinagoge sive.

Tam pod holmom, pod Janikulom
dvigala se v sinje je višave
kakor himna v kamen izklesana
katedrala celega sveta.

Ah, še vedno! vzdihne Sinagoga.
Še stoji ta skala nerazrušna!

Dvakrat tisoč, dolgih tisoč let
Golgota je zrla že od tákrat,
kar sem umorila Nazarejca,
a še vedno kot nekdanj živi.

V srcu nosi dete Ga nedolžno
in na licih sveti se devici
in na ustnih ženi trepeta.
Kakor zvezde na visokem nebu
križ blesti se na domovih mnogih,
na slemenih, na vrhovih mnogih;
vedno več teh zvezd je štirižarnih.

Kdo je svetu vest o Njem raznesel?
Niso moji nesli je očetje:
mirno v grobu moji spe očetje.
Niso moji nesli je sinovi:
zlata ruda vest sinov je mojih.

Ako ti si, veter, jo raztrosil,
kakor Kajn po svetu bežen blodi!
Če si ti jo, solnce, razodelo,
naj ugasne žarka tvoja luč!

Ah, še vedno! Vedno večje trume ...
Videla sem, kak so hrepeneče
vrel včeraj v ono katedralo;
resnih so prihajali obrazov,
vračali se lic ožarjenih.
moč se skriva v katedrali tam?!

Ali k meni bilo ni nikogar.
Ni ga bilo Levija rabina

— novo hišo šel si je ogledat —
Le upogli starec, strežnik Nahum
v hram prikazal se je za trenutek
in obrisal zaprašeni Talmud
in odgrnil in odprl je okno,
da poživel bi me sveži vzduh.

A sinovi hodijo po svetu.
Morebiti, da so pozabili
Upanje in Blagor Izraela.

Jaz pa čakam — neprestano čakam.
Vsak oblak, ki prihiti nad mano,
vsaka bilka, ki brsti pod mano,
mislim, da prinese Blagor moj.

Kak je težek čas pričakovanja!
Zdi se mi, da že je večnost cela
trikrat teme obletela moje.
Ali lažje muke bi trpela,
ko bi tiste širne katedrale,
ko bi te ne zrla pred seboj.

Zasijal je dan Velikonočni.
Zazvonili glasni so zvonovi
v katedrali jasno Alelujo.

Stari Nahum je pridrsal v tempel
in zapahnil in zagrnil okno.
Mrak je legel spet po Sinagogi . . .

Petrova prva pot v Rim.

(Švedska legenda.)

Na kampanski vroči zemlji
palma rastla je visoka,
ponosita, vekovita,
najkrasnejša izmed vseh.
Pravili so, da bo vzrasla
višje nego obeliski,
širše nego piramide.

In nekdam na vitkem deblu
tresla se je lepa krona,
z dolgim palma je pogledom
v dalji nekaj videla.
Bilo je še v oni dalji,
kjer celo so karavane
nepregledne kakor mravlje.
Palma pa je jasno zrla:

To je človek! To je tujec!
Po samotnih krajih blodi,
ni mu znana pot nobena.
Čudna sreča, da ga niso
že ubili žgoči žarki,
izsušila silna žeja
in pohodil kak vihar.

Kaj se v roki mu blesteče?
Dva sta traka drug ob drugem
z lahnim svitom zablestela,
kakor da sta ključa dva.
V jutrovi je čudni noši:
Halja siva, nenavadna,
s školjkami je dvema špeta,
mož je z morja — kak begun.

Iz oči mu žeja seva.
Kaj bi tega jaz ne znala,
ki v samoti tej pekoči
slišala sem zdihovati
žejnih toliko ljudi?
In ob bridki so se misli
palmi zvili ostri prsti,
kakor bi jih nad plamenom,
nad žarečim držal kdo . . .
Ah! v samoti rosežejni
solnce vsem je smrtonosno
tudi palmam — tudi takim
neizmernim kakor jaz.
Rekla bi mu: Naj se vrne!
Mislila na glas je misli,
kakor sive samotarke
rade sebi govore.

Ali čuden šum razliva
v palmovih se vejah gostih.
Bližje roma potnik trudni,
silnejši je šumni spev . . .

Ta nesrečni mož je — starec!
A častitljiv in sokolski.
Spomnila se je dogodka
iz detinskih davnih let:
Romulus je takrat semkaj
spremljal krasno stvar — Sibilo
in na tej sta se samoti
poslovala žalostna.
Za spomin na dan slovesa
rekla kralju je Sibila:
dateljnovo sladko zrno
zasadim v to črno prst.
Naj iz njega vzraste palma,
naj visoko dviga veje,
dokler Rimu ne zavlada
večji nego Romulus. —
Kaj se misel ta mi vrača?
In glasneje vrh šumeva —
morebiti žalostinko
poje tujcu v rani grob?

Saj v očeh mu berem žejnih,
ki za jastrebom so zrle,
ko je ravno mimo plaval,
kot bi slutil zgoden plen . . .

In prispel je mož do palme,
odpočil si v senci temni
in povzdignil glas je suhi:
Že jo vidim Romo slavno!

Kaj je stebrov veličastnih,
kaj se dviga tempelnov!
Kak bom mogel odkleniti
vrata Tebi, Bog Edini,
in zapreti jih bogovom?!

Da — resnica! Mož je blazen!
— zveselila se je palma —
Blodne misli, blodni sklepi
v sivi glavi mu roje.
Ali tiho! Nekaj prosi:
Ti si rekel: Z živo vero
lahko gore bi prestavljal,
kaj se ne bi pripognilo
palmovo mi vitko deblo,
če v imenu rečem Tvojem:
Palma, nagni, skloni se!

Kot orkan je šum po listih
zadivjal do zadnje veje,
in v oboku neizmernem
palma se je nagnila.
Dateljnov je mož natrgal
in ukazal zopet vrhu:
Palma, vstani, dvigni se!
Kakor trst po lahnem vetru
naravnala se je palma,
kakor strune v zvonki harfi
so šumeli listi spet.

Zdaj pa vem, komu zvenijo
te skrivnostne melodije:

krona moja potemnela,
zlomljen vitki moj ponos . . .

Leto dni! Po tihi pušči
potniki so potovali,
palmo so zvenelo zrli:
Kdo je ranil silno rast?
Saj dejala je Sibila,
oveneti prej ne more,
dokler Rimu ne zavlada
večji nego Romulus . . .

V katakombah.

I.

Katakombe, katakombe!
zibel cerkve večnomlade,
kjer so z mehкими rokami
zibale jo prve nade.
Kjer je rastla pred nebesi
v jasnem cvetu. Ali svetu
skrita kakor nje Spočetnik
nekdaj v tihem Nazaretu.

Katakombe, katakombe!
kadar čujem to ime,
kakor da bi »De profundis«
šepetalo mi srce.
Kakor da bi zadušeni
iz samotnih globočin
dvigali se psalmi sveti
do nebeških visočin.

II.

Katakombe, katakombe!
ve zavetje materinsko,
kamor vera divji sili
skrila lice je detinsko.
Ob plamenih sveč boječih
hrepenela je v molitvah,
na grobovih mučeniških
žrtvovala se v daritvah.

Kamorkoli stopi noga,
vse je svetih sled stopinj;
vse je kakor neizmeren
dragocenih grob svetinj.
Ko bi stisnil v prstih rahlih
grudo vašo, se mi zdi,
z lahnim svitom zablestela
mučeniška v njej bi kri.

III.

Kakor skromna pesem ljudska,
a iz zdravih, krepkih grudi —
kličejo mi katakombe:
Pridi, romar, in se čudi!
Da je vera le prevara,
sladki sen, ki mami dušo,
morala bi že umreti
pod globoko, težko rušo.

Ko bi ti nas razumeval,
bile bi ti drag sprehod,
za nebeškim svodom modrim
naš najljubši bil bi svod.
Tu stojiš v kraljestvu smrti,
a povej nam, kdaj in kje
misel — da boš živel večno —
tak ti legla je v srce?

IV.

Glej, pri nas je smrt brez groze,
strah na grobu ne sameva,
svidenja ga svit tolaži,
dih vstajenja ga preveva.
In Ljubezen vse ljubezni
božja moč Evharistije
zlate nade v lepše čase
iz stoterih slik ti sije.

Bolj očara čista vesna
naših barv in naših slik
nego pestri, najkrasnejši
vatikanski mozaik.
One so pozdrav visoki
z onih daljnih deželâ,
kjer ni solz — a če bi bile —
radost le se v njih smehlja.

V.

Le dotakni se nas s čelom!
Dasi stene začrnele,
dahnile ti bomo jasnost
ali temo zopet vzele.
Le poljubi nas iskreno!
Dasi nemi spomeniki,
več povemo, nego mogli
vsi človeški bi jeziki.

Zabljene so te gomile,
onemel je njih spomin,
a bleste se v rajski knjigi
kakor zvezde z visočin.
Blaženi, ki so pred tabo
s palmo svete vere šli . . .
Če so mogli ti in oni
kaj da ne bi mogel ti?! — —

Romance.

Kakor šum cefirov
čez oranžov gozd,
mimo solnčnozlatih dni
nam beži mladost.

Z vejami se sape
le pošalijo —
in oranže se po tleh
zakotalijo.

Ali pride Vesna
vrh zelenih vej:
in oranže druge spet
rumene ko prej —
Le mladosti ni.

Z rožnega trga.

Na rožni trg je s šopkom šla
Emilija
in sredi rož je sevala
kot lilija.

In kdor je bil dovolj sladak,
dovolj lokav,
dekletce mu je dalo cvet
in vso ljubav . . .

In temu dva in temu tri
in komu pet cvetov,
na večer pa je žalostna
odšla domov.

Z gredice so zagledale
jo lilije,
pa niso je poznale več
Emilije.

Dvojni model.

Včasih bila sem kraljica:
pógled moj ko vroči dan,
kdor pogledal mi je v lica,
bil je v srcu vžgan.

Kakor rožo polrazvito
mene vzel je za model,
ko kipar je Afrodito
klesal v kamen bel.

A sedaj za majhno ceno
pred slikarjem stala sem,
ko je slikal Magdaleno —
in jokala sem . . .

Amulet.

Po blatni poti
kolesa škripljejo,
iz ust se kletve
vozniku vsipljejo.

Od Laterana
zapel je jasni zvon
Večerni Ave —
a zanj je pel zastonj.

Zanj ni nedelja,
ne praznik praznovan:
Le trudno delo
en sam je večni dan.

In usta niso
molitve vajena,
in pot življenja
tako nevglašena.

Že vse preklel je —
Le on mu še je svet:
na golem vratu
Marijin amulet.

Otrok neznanih . . .

Otrok je bil zapuščen
ko v meji trnjev maklen.
Ni bilo v srcu plamena,
ni bilo žarka v očeh,
njegova misel meglena,
na licih blazen nasmeš.
Le včasih mučen je glas
iz nemih ust se izvil.
Kdovedi, káko skrivnost
iz duše rad bi razkril?

Zaslišal angel je dete,
zasmililo se mu tako;
na roke vzel ga je svete,
k Očetu nesel v nebo.

Njega noče.

Šumi jesen
in meč jeklen
vihti: le poj, le poj!
In kdor bi čul,
na vek zasnul
nevzdramen bi takoj.

In marsikdo
zapre uho,
da ne bi smrti čul.
In marsikdo
odpre oko,
da ne bi še zasnul.

A tam trpin —
kip bolečin
od rojstva ves potr. .
Roko bi rad
ji šel podat —
a njega noče smrt.

»Povero diavolo.«

V Tiberu je vrgel bol,
Tibera je ni hotela.
Splavala je spet na breg
kakor školjka snežnobela.
In prišla je spet za njim.

V črno prst jo je zakril,
z gostim mahom jo zadeval —
in razkopal jo vihar:
ko je dolgo noč sameval,
spet je legla na srce.

To si čudna moja bol,
da povračaš se po sili;
še nikoder in nikdar
niso me tako ljubili.
Kaj me ljubiš ravno ti?

Saj te rada zapustim,
kadar te bo kdo zvesteje
ljubil, nego sem te jaz.
A iz duše tvoje preje
posloviti se ne smem.

Fontana.

Ta studenec neusahli,
neugnana ta Fontana
zaljubila se je morda
v tulipane modrooke
in jazmine zlatolase.
Z rosnim prahom jih poljublja,
z mavrico jih opasuje
in objema neutrudno
z bisernimi jih rokami.

Sredi jasne te Fontane
kip se sklanja ves oprашen:
rad izkopal bi se v rosi.
Kak bi ona ponosita
vsa pretkana z belim srebrom
zmiti mogla lice črno!
Kot signora rimska krasna
iz kočije bleskovite
ne pogleda siromaka.

Deklica s črešnjami.

Ob voglu jasne vile
sloni s prosečimi očmi,
na roki jerbas črešenj.
A kupcev ni.

Zbog rožnih usten njenih
ozre se marsikdo po njej,
in drzno misel misli . . .
In gre naprej.

Po tesnih potih mestnih
jesen se skriva kakor tat,
kako prerano v srcu
zamre pomlad.

Prelepe črešnje tvoje,
obraz še lepši črešnjev tvoj.
Le beži, dete zalo! —
In Bog s teboj!

Ledene rože.

Umrta možu mlada žena,
umrla deci mati zlata;
in tretjo noč po smrti grenki
prišla je trkat spet na vrata.

Nihče domačih ni je slišal:
preveč je bilo v sobi joka.
Pogledala je skozi okno
prikazen nema, bleda, sloka.

Nihče ni v oknu je zagledal:
preveč v očeh solza je bilo.
In mož je zibal, pel in božal.
A kaj bo tako tolažilo!

Preraskave so roke bile. —
so materine bile glajše;
prehrapave so pesmi bile,
so materine bile slajše.

Adela, dete zlatolaso
popraša: Atej, kje je mama?
Adelica le tiho, tiho
poslušaj, kmalu pride k nama!

Poslušalo je dete verno
in vse je bilo vedno tiše.
A mati v oknu zadrhtela,
izginila jim izpred hiše.

A v ranem jutru, v oknu tistem
ledene rože so cvetele,
v spomin so morda materinske
naslikale jih roke bele. —

Pincio.

Kar je romarju Rim,
Ti si Pincio Rimljanu.

Če te tožni zasliši:
kakor iskra v očeh
sine radosten smeh.
Če te bolni zagleda:
kakor roža v obraz
dihne majnikov čas.

Gori vesna prisije
prve žarke sejat,
gori pride ljubezen
prvo rožo pobrat,
duša hodi se svojih
sladkih sanj radovat.

V predmestni krčmi.

Plesáli so po para dva,
jim godla godca stara dva.

In pili vino »Orvieto«
in peli pesem »Rigoletto«.

Od zadaj mož je resen stal
in gledal, kakor bi se bal:

Kako ste živi, krasni pari,
nebo vam rožno zdravje vari!

Pa rekli so mu pivci vsi:
Še vi bi, očka, plesat šli!

No! Saj bi šel — a noga leva
nič prav se tal mi ne zadeva.

Lesena je — a pravo vzel
na vojski mi je bridki strel.

A včasih jaz sem plesal fino,
prosila mati: Nehaj, Nino!

Z nogó sem pahníl jo pred sé —
sedaj ni majke, ne noge . . .

A daj mi vina, dekle vitko,
da potopimo misel bridko!

In pil je in odhajal je
in pes za njim zalajal je.

Starec med mladino.

Ti gracijozna deca,
le dalje šepetaj,
nikar ne boj se tujca,
ki v tvoj zašel je raj.

Naj sedem radoveden
na skalo poleg vas
in gledam srečo vašo
in svoj nekdanji čas.

A guba v licu mojem
ne plaši vas nikar,
saj tudi vam kot meni
ugasne sreče žar.

Zdaj dan je še visoko ...
le pojte vriskajoč!
A jaz lovil bom žarke
v to temno svojo noč.

Sonet.

Je li mogoče, dražestna blondinka?
Na licih se ti še mladost smehlja,
že sladka last si grenkega moža
in že v naročju svojem nosiš sinka?!

Po blaženi prostosti žalostinka
privre ti morda včasih iz srca;
kot da bi izpod zimskega neba
osamljena priplavala snežinka.

A nič ne veš od zime, ne viharja.
Pogledi tvoji so zaverovani
v nedolžno dete, ki je tvoja zarja.

In nič ne vidiš? Glej, ob tvoji strani
tvoj mož z očmi se z drugo pogovarja —
In misliš, da te ljubi kakor lani — —

Pomladno čudo.

Glejte čudo!
Spet so dnevi moji vstali,
niso dnevi moji zali
šli pod grudo.

Zopet veje
dih pomladni mimo mene
in od veje se zelene
cvet mi smeje.

Vsa nekdanja
sreča sije mi nasproti
o krasoti in dobroti
duša sanja.

Stopil sem na tihe njive.

Stopil sem na tihe njive
tiho, kakor bi se bal,
da se vzdrami kdo pokojnih
in bi vstal: —

Kaj me v miru motiš sladkem?
Če so trudne ti oči:
Kaj gomil je praznih — Pojdi!
in zaspi!

Če pa moč se v rokah tvojih,
volja še iskri v očeh . . .
Pojdi — delaj! Kaj postajaš
na grobeh?

Tiho, tiho, brat pokojni!
Prišel sem vas obiskat,
da bi rajši šel, ko pridem
zadnjikrat.

»Sladka Favstina, spavaj v Gospodu!«

Nagrobni napis v Katakombah.

Sladka Favstina,
spavaj v Gospodu!

Tihe so tiste
steze nekdanje,
koder te vodil
sveti je strah.

Neme so tiste
davne kapele,
kjer je molitev
tvoja kipela
tolikokrat.

Mati božanska,
ki si ji bila
dete pokorno,
šla iz podzemskih
temnih je ječ.

Nimajo kralji,
nimajo knezi
lepših palač,
nego jih ona
danes ima.

Campo Verano.

I.

To polje ni brez upov,
ta njiva ni brez nad:
pod sleherno gomilo
zakriva sen se zlat.

Na slednjem grobu klije
en list zelen
in sam od sebe vzraste,
če ni zasadil ga noben.

In sam od sebe kliče
— če ne bi vprašal ga nihče —
Pri nas se vse konča
in zopet vse začne.

II.

Ono svetišče
romarsko zadnje,
kamor Rimljani
romajo vsi.

Dasi na srcu
potov je božjih
rojstvo prineslo
beli jim dan.

Vendar iz Rima
morajo doli
mimo stoterih
jasnih cerkva.

V tihih grobiščih
čakajo nemi
svoje vrnitve
v blaženi dom.

Z modrim očesom
svojim velikim
čuva nad njimi
rimsko nebo.

Vedno bliže.

Jaz jih ljubim — te gomile
in samotne križe,
saj teko jim dnevi moji
vedno bliže . . .

Mnogokdaj me misel moja
v tihi grob ponese
in nad grobom šepetajo
mi ciprese.

In kako je zemlja lahka:
več me ne utruđi,
kakor takrat, ko sem hodil
sam po grudi.

Sladki upi spe v gomili
in budit jih pride
duša, kadar se s telesom
večno snide.

Štirje cveti.

Štirje cveti šepetajo
skozi grobni vrt.
Prvi z belim ostrim listom:
Jaz oznanjam smrt!
Drugi s trnjem krvavečim:
Jaz sem sodni prst!
Tretji vstaja: Jaz vstajenje
iz pokojnih vrst!
A četrti z vonjem mehkim
kroginkrog se razdehti
in gomile vse naslaja:
Jaz simbol sem Večnosti!

Srce vseh src.

K gomilam trem
in k rajnim trem
prišla je spet
potožit bol.

Na prvi grob
vsadila cvet,
na drugi grob
dremotno luč,
na tretji grob
en solzni vzdih.

In v prvem spal
predragi mož,
in v drugem snul
otrok prečist.
A v tretjem spi
srce vseh src:
O, zlata mati!

Siromakov testament.

In kadar boste mene
dejali v krsto črno,
pribite nad pokrovom
potoniko srebrno!

A naj ne klije v cvetih
razkošno razcvetenih,
vsi cveti naj zakriti
še v brstih so zelenih.

Saj jaz sem táko srečo
na solznem našel doli:
Brstela neprestano,
cvetela pa nikoli.

A križ denite velik!
Pa to bi dosti stalo;
namesto križa težko
na grob vrzite skalo!

Shojene gomile.

Nizki griči — shojeni grobovi,
zapuščeni, žalostni domovi.
Polno stez — in vendar steze ni nobene,
polno rož — in vendar vsaka vene;
polno skal — in ni ga spomenika.
Kot bi mimo vodil pot voznika,
pa so v tiru nezoranem pale
doli z voza gručaste mu skale.
Prihitela blede smrt koščena
in je vanje vtisnila imena.
Tresle so se roke ji koščene:
črke brati moči ni nobene . . .

Zibel in rakev.

Na samotnem solnčnem potu
srečala sta se nenadno,
zbala sta se drug pred drugim:
Rožno Rojstvo — bleda Smrt.

Rojstvo v roki zibel belo,
Smrt imela rakev črno;
v prvi spalo dete nežno,
v drugi zmučeno srce.

Ti nesrečna sestra teme!
Komaj zibel jim iztešem,
že jim rakev narediš!

Ti nevedno dete jutra!
Kam zibeli ti bi delo,
da ne tešem rakev jaz . . . ?

Pogreb.

Žalostnejši in temnejši
dan nikjer ni več pod nebom,
nego v mestu, ko za svojim
človek mora sam pogrebom.

Skozi cesto vednoživo,
polno smeha, polno vriska,
se pomika krsta nizka
kot oblak nad zorno njivo.

In oko deseto komaj
plašno v krsto se obrne,
a usmiljena se misel
v njem nobena ne utrne.

Še le doli, kadar pride
rakev k svetemu Lavrenci,
v palmovi se tihi senci
z bratom svojim — z grobom snide.

Naj se dan bi meni nagnil
v selu gorskem, osamelem,
kjer število koč je skromno
kot nedelj ob letu celem.

Ob pogrebu bi zvonovi
mi zvonili v tesni lini
in za krsto bi molitev
šepetala mi v tišini.

Še na grobu bi plamtela
v dihih blagih in iskrenih
in na prošnjah bi se njenih
duša moja v raj povzpela.

Dvakrat mrtvi.

A vi ste dvakrat mrtvi
grobovi Izraelski.
Tolažba k vam nobena
ne pride cvetja trgat.
Pri vas nikjer ni križa
in upanje med prahom
na tleh je zakopano.
In Mater Dolorosa
ni na gomilah vaših,
da plakala sočutno
in upala bi z vami.
Le piramide hladne,
le stebri polrazpali
stoje ob vrstah vaših
kot sredi pogorišča
zidovje zapuščeno.
In šum cipres je vaših
Ko tožen glas prerokov:
Jeruzalem, obrni se
k Gospodu svojemu!

Trenutki.

Včasih mislim, da na cvetu
radost moja spi;
upajoč nad njim se sklonim —
radosti pa ni.

Včasih mislim, da v sorodnih
skriva se očeh;
gledam vanje — ali zame
mrtev njih je smeh.

Včasih mislim, da pridiha
v pesmi kakor sen;
pišem stihe — a veselja
nima stih noben.

Včasih mislim, da na nebu
radost sije vsa;
kvišku gledam in jo slutim —
a ne morem tja.

Daj mi krila kakor ptici,
milostno nebo,
ali pa mi duhomorno
vzemi to telo.

Zvonovi več ne pridejo.

Kaj ste pravili nekdam:
Sveti teden odpoved
vsi zvonovi romajo
na božjo pot?

In ob tronu Petrovem
talen zbor zborujejo,
o minolih lepih dne
modrujejo.

Kaj vaščanov v sveti hram,
kaj zvabile pred oltar,
kaj v gomilo — kolikim
več niso mar.

In zaslišal od nekod
melodijo sem glasov.
In posluhnil sem vesel —
le glas vetrov.

In pridihal skozi zrak
tajnosten mi je šepet —
ali hitrih lastovic
je bil polet.

Vas pa letos bilo ni —
in povejte mi — zakaj?
Morda že ste prestari,
za daljni kraj?

Kak si bila dražestna,
pravljica detinska mi;
pa te vzela sapa je
tujinska mi!

Na grobu slovenskega romarja.

Po grobeh je hodil dan vseh vernih,
prižigaval luči hrepeneče.
In stopila sva s prijateljem
v Campo Santo na slovenski grob.
Toplo čuvstvo v srcu zatrepeče,
če koleno more danes verno
poklekniti na domači grob,
kjer počiva v tujem rodni prah.

Zanetila sveče sva nagrobne
krog ovila sva bršljan smaragdni,
nasadila živorožni križ:
iz snežnobelih krizantem,
iz perunik temnovijoletnih,
iz škrlatnih nagelnov dehtečih.
Nad gomilo palma vitežka
zganila je svoj začuden vrh:

Kaj oznanja ta le cvet trobojni?
Mislila sem, da je grob pozabljen,
in sedaj je lepši nego vsi.
Kdo-li sniva v tistem grobu tem?

Truden romar iz slovenske zemlje,
iz prelepe štajerske doline.

Z vernim srcem romal v sveti Rim,
dalj priromal nego drugi vsi:
drugi le so večno zrlí mesto,
ali on že gleda večni Sion . . .
Kak si srečen, rajni romar moj!

Pokopi.

Premračno pesem
ciprese šelestijo,
ko spremljajo mogotca
k pokoju zadnjemu.

In jasno pesem
šume stolistne veje,
ko nesejo trpina
k pokoju prvemu.

Globoko k zemlji
povešajo vrhove,
ko bitje razuzdano
polagajo med prah.

In ravno k nebu
kipe v šepetih tajnih,
ko devajo med cvetje
nedolžnost angelsko.

Moja pesem.

Kakor palma na holmu
neprestano v lepoto
rimsko gleda nebeško;
a nazreti ne more,
načuditi se mestu.

Preden mogla bi Rimu
višjo himno zapeti:
mora vzrasti ji krona
gori v sinje višave,
mora veje razviti
v nepregledne daljave.
Kakor blisk zažareti,
kakor grom zahrumeti
šum bi moral po vejah,
da bi čulo vesoljstvo.

Ali palma ne more
vzrasti v sinje daljave.
Mirna sanja na holmu,
z lahnim šumom se klanja
večni rimski lepoti.

KAZALO.

	Stran
To so rože tuje	3
Sedaj te vidim!	4
Magnificat	5
In zarajal duh je moj	6
Ozrl se je v nizkost	7
Velike reči mi je storil	8
Usmiljenost Njegova spremlja	9
In moč je rokam mojim dal	10
Mogočne je pahnil s prestola	11
Lačne je nasitil	12
Vzprejel si sina Izraela	13
Kakor je govoril očetom našim	14

Večerne gloriolo.

In ko se nagne dan	17
Kampanja se žari	18
V palmovi senci	19
Visoko v oknu	20
Pod zelenim baldahinom	21
Fra Angelico	23
Torquato Tasso	25
Iz časov preminulih	26
Ob Rafaelovem kipu	27
Šel bi v kampanjo	28
Talizman	29

Oltarji ljubezni.

Bazilike jasne, mogočne	33
Virgo praedicanda	34
Nikodem	35

	Stran
Santa Agnese	36
Santa Cecilia	37
Na grobu sv. Alojzija	38
Velikonočno jutro	39
Kandida	40
Legenda	41
Tre Fontane	43
Pesem rimske dece	44
Zjasnilo se je temno dno	45
V katedrali Marije Snežnice	46
Veliki petek	47
Večnemu	49

Kameni govore.

Višji prihaja	53
Palatin	55
Forum Romanum	56
Kolosej	57
Prah v areni šepeta	59
Lateranov obelisk	60
Via Appia	61
Sinagoga	62
Petrova prva pot v Rim	65
V katakombah	70

Romance.

Kakor šum cefirov	77
Z rožnega trga	78
Dvojni model	79
Amulet	80
Otrok neznanih	81
Njega noče	82
„Povero diavolo“	83
Fontana	84
Deklica s črešnjami	85

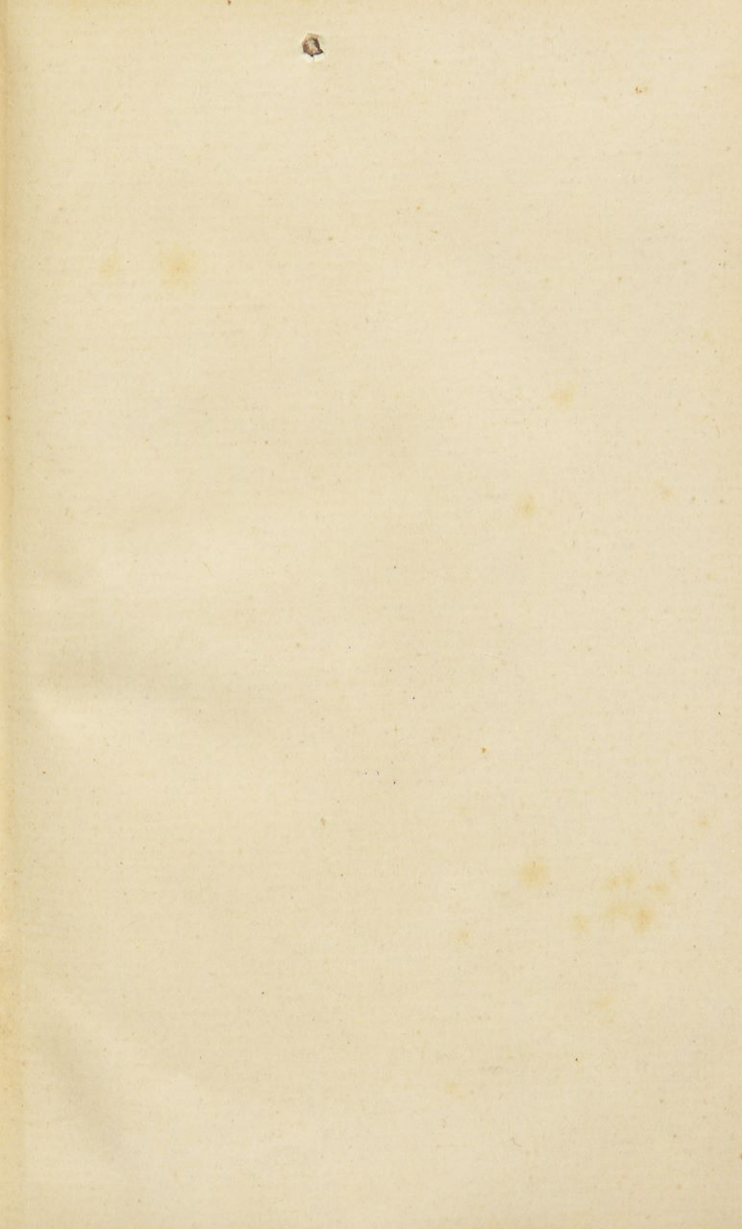
	Stran
Ledene rože	86
Pincio	88
V predmestni krčmi	89
Starec med mladino	91
Sonet	92
Pomladno čudo	93

Stopil sem na tihe njive.

Stopil sem na tihe njive	97
„Sladka Favstina, spavaj v Gospodu!“	98
Campo Verano	99
Vedno bliže	101
Štirje cveti	102
Srce vseh src	103
Siromakov testament	104
Shojene gomile	105
Zibel in rakev	106
Pogreb	107
Dvakrat mrtvi	109
Trenutki	110
Zvonovi več ne pridejo	111
Na grobu slovenskega romarja	113
Pokopi	115
Moja pesem	116

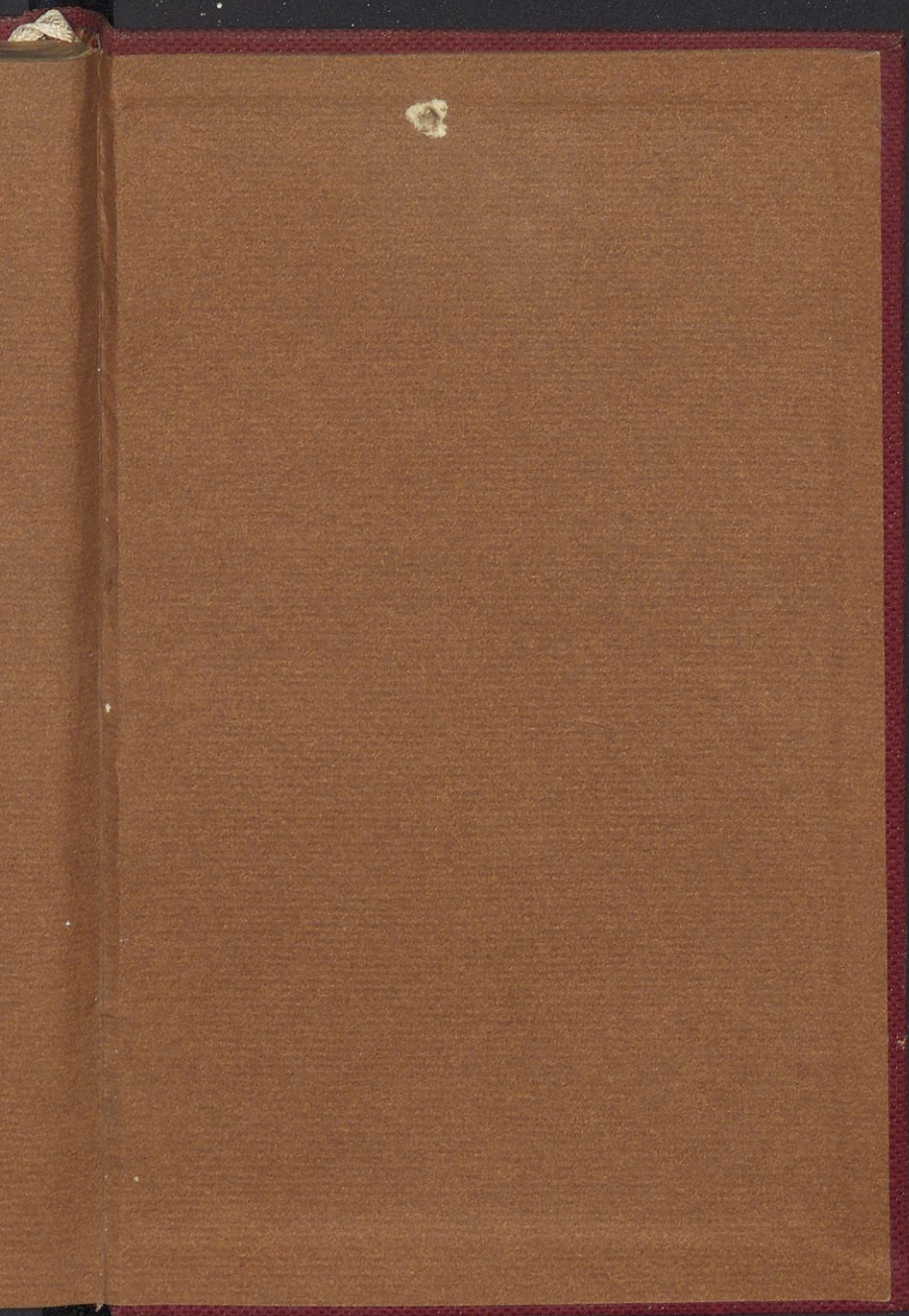

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000412041

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

GS

0 707 906

030015180

COBISS ©